

ע"פ 395/22 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 395/22

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט נ' סולברג

המערערת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: פלוני

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה
מיום 30.11.2021 בת"פ 63291-04-21 שניתן על-
ידי כבוד השופט א' פורת

תאריך הישיבה: י"ב באייר התשפ"ב (13.4.2022)

בשם המערערת: עו"ד רוני זלושינסקי

בשם המשיב: עו"ד יוסף סלימאן

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 30.11.2021, בת"פ 63291-04-21 (השופט א')

עמוד 1

פורת), שבו נגזרו על המשיב 34 חודשי מאסר בפועל (כולל הפעלת מאסר מותנה למשך 4 חודשים), ועונשים נלווים.

עיקרי כתב האישום והכרעת הדין

2. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, המשיב והמתלוננת - אשה נשואה, ניהלו ביניהם קשר רומנטי שארך כשנתיים. במהלך פרק זמן זה, במספר הזדמנויות, צילם המשיב תמונות אינטימיות של המתלוננת; ללא הסכמתה וללא ידיעתה. באחד המפגשים ביניהם, גילתה המתלוננת על אודות התמונות האינטימיות, ופעלה למחיקתן מהמכשיר הנייד של המשיב, בנוכחותו. בתגובה לכך, סטר המשיב למתלוננת בידו, וזו החלה מדממת מאפה. בחודש ינואר 2021, גמלה בלב המתלוננת ההחלטה לסיים את הקשר עם המשיב. אולם, כאשר העלתה את הנושא ביניהם, איים המשיב כי יפיץ את תמונותיה האינטימיות, יפגע בה ובבעלה, ואף ירצח אותה. בשל החשש מהאיומים, המשיכה המתלוננת להיפגש עם המשיב, ונמנעה מניתוק הקשר עמו, למשך כחודשיים-ימים. במהלך חודש מרץ 2021, חדלה המתלוננת מלענות לשיחות טלפון מאת המשיב, ובתגובה לכך שלח לה האחרון הודעות איום לטלפון הנייד.

3. ביום 20.3.2021, ביקשה המתלוננת מחבר של בעלה (להלן: המתלונן), ללוות אותה במהלך שהותה מחוץ לביתה, וזאת מתוך חשש כי המשיב עוקב אחריה. על יסוד חשד, כי המתלוננת מנהלת קשר רומנטי עם המתלונן, קשר המשיב קשר עם 3 אנשים נוספים, לעקוב אחר המתלונן על מנת לאיים עליו ולהפחידו. כך, זמן קצר לאחר שנפרד המתלונן מהמתלוננת, בעת ששהה ברכבו בפקק תנועה, נכנס אדם מטעמו של המשיב אל הרכב, בעודו רעול פנים, והורה למתלונן לאן לנסוע, תוך שימוש באיומים מילוליים. מפאת חששו, פעל המתלונן בהתאם להוראות האיש רעול הפנים. בשלב מסוים של הנסיעה, הונחה המתלונן לעצור את רכבו בצד הדרך, ובאמצעות איומים, הוצא מרכבו והועבר לרכבו של המשיב, וזה נסע למקום מבודד. במהלך הנסיעה, ובהנחיית המשיב, תקף רעול הפנים את המתלונן באגרופים, ואיים עליו ברצח. שני אנשים נוספים מטעמו של המשיב, נסעו גם הם בעקבותיו. בהגיעם לאותו מקום מבודד, הוצא המתלונן מן הרכב, הוכה על-ידי מי מבני החבורה, ותוחקר על אודות הקשר שבו נחשד עם המתלוננת. בשלב זה, המשיב ואדם נוסף מטעמו אחזו בידם שני חפצים דמויי-אקדח, איימו באמצעותם על המתלונן, והצמידו אותם לראשו. בעקבות האירוע, נגרמו למתלונן כאבים עזים ונפיחות ברגליו. גם חרדות פקדו אותו. בכך לא תם הסיפור, שכן ביום 11.4.2021, שלח המשיב את תמונותיה האינטימיות של המתלוננת למכשיר הטלפון הנייד של בעלה.

4. עוד תואר בכתב האישום, כי החל מיום 14.6.2020, ועד לסיום הקשר בין המתלוננת למשיב, כאמור, בחודש מרץ 2021, נהג המשיב להסיע את המתלוננת ברכבו, במספר הזדמנויות שונות, וזאת על אף שרישיון הנהיגה שלו נפסל למשך 12 חודשים, בהתאם לגזר הדין של בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (תת"ע 824-08-17).

5. ביום 26.10.2021 הורשע המשיב במסגרת הסדר טיעון, שבו הודה במיוחס לו, בסחיטה באיומים; פגיעה בפרטיות; תקיפות הגורמות חבלות של ממש; ונהיגה בזמן פסילה.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

6. ביום 30.11.2021, גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המערער. תחילה נאמר, כי יש לקבוע מתחם ענישה אחד לעבירות כולן, שכן "מדובר בעבירות שבוצעו תוך זיקה עובדתית ביניהן וברצף כרונולוגי". לצורך קביעת המתחם, בחן בית המשפט המחוזי את הערכים המוגנים שנפגעו, את מידת הפגיעה בהם, את מדיניות הענישה הנהיגת, ואת הנסיבות הנוגעות לביצוע העבירות. בנוגע לערכים המוגנים שנפגעו, נקבע כי "האינטרס החברתי שנפגע ממעשי

עמוד 2

[המשיב] הוא פגיעה בשגרת החיים ובזכות הקניין והחירות, בשלום הציבור ובטחונו", וניתן משקל לכך ש"הפגיעה באינטרס החברתי הינה ברף הגבוה: [המשיב] כפה על המתלוננת להמשיך בקשר רומנטי עמו, חרף חוסר רצונה, באמצעות איומים חוזרים ונשנים בדבר פרסום תמונות אינטימיות שלה שהיו ברשותו או פגיעה פיזית בה". אשר לנסיבות ביצוע העבירה, בית המשפט המחוזי יחס משקל לכך ש"מדובר בניצול חולשה מובנית של המתלוננת באכזריות וברוע. המעשים נטעו במתלוננת תחושת פחד ונרדפות, שאף כעת, כש[המשיב] נתון במעצר, מפעפעת בקרבה ולא חדלה"; לכך ש"במסגרת מסע הלחצים וההפחדות כלפי המתלוננת, [המשיב] צירף אליו אחרים כדי לתקוף אדם אחר, בצורה אלימה ומפחידה, תוך איום ברציחתו"; לכך ש"פרסום תמונות אינטימיות של המתלוננת לבעלה, בייחוד נוכח היותה נמנית על המגזר הערבי, עלול להעמיד את המתלוננת במצב אישי מורכב ואף להביא לפגיעה בה"; ולכך שמדובר "במסכת מעשי סחיטה שהשתרעה על פני חודשיים ימים". בנוגע למדיניות הענישה הנוהגת, ניתן משקל לכך ש"הפסיקה [...]. ציינה כי עולה צורך להחמיר בענישה הנוהגת [בעבירת הסחיטה באיומים]", וכן לכך ש"מדיניות הענישה הנוהגת שבה וציינה כי 'הרשעה בעבירה של סחיטה באיומים מחייבת ענישה מחמירה אשר תעביר מסר לציבור בכלל... כי עבריינים בתחום זה עלולים לשלם על מעשיהם בדרך של שלילת חירותם לתקופה ארוכה ותעודד את הקורבנות לשבור את קשר השתיקה". לנוכח האמור, העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם העונש ההולם על 27-48 חודשי מאסר בפועל.

7. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, פנה בית המשפט המחוזי לגזור את עונשו של המשיב בתוך המתחם. במסגרת השיקולים להקלה בעונש, הובאו בחשבון "היותו [של המשיב] מפרנס את משפחתו השרויה בקשיים כלכליים", ו"הודאתו בהזדמנות הראשונה". במסגרת השיקולים לחומרה, ניתן משקל לעברו הפלילי של המשיב, הכולל הרשעה בעבירת רכישת חלק של נשק או תחמושת, וכן לעברו התעבורתי, הכולל נהיגה ללא רישיון בתוקף ובזמן פסילה. במכלול השיקולים, נקבע כי העונש יעמוד על 34 חודשי מאסר בפועל, הכוללים 30 חודשי מאסר בגין העבירות שביצע במסגרת תיק זה, וכן הפעלת מאסר מותנה של 6 חודשים שנגזרו על המשיב בגין עבירות התעבורה בהן הורשע בת"ע 824-08-17; נקבע, כי 4 מתוך 6 החודשים, יצטברו לעונש שנגזר בתיק זה. בנוסף, נגזרו על המשיב 30 חודשי מאסר על תנאי, ורישיונו נפסל למשך 18 חודשים מיום שחרורו ממאסר. כן נקבע, כי המשיב ישלם למתלוננת פיצוי בסך 10,000 ₪, ולמתלונן פיצוי בסך 5,000 ₪.

מכאן הערעור שלפנינו, שבגדרו טוענת המערערת כי יש להחמיר באופן משמעותי את עונשו של המשיב.

עיקרי טענות הצדדים

8. לשיטת המערערת, בית המשפט המחוזי לא יחס משקל של ממש "לחומרתן של עבירות הסחיטה שהופעלו כנגד המתלוננת ולמעשים שנסחטה לעשות בגינן". חומרה זו באה לידי ביטוי, לפי המערערת, בכך ש"הדבר שאותו נאלצה המתלוננת לעשות בשל איומי החמורים של המשיב, פוגע פגיעה אנושה באוטונומיה שלה על גופה ובכבודה כאדם וכאישה", ולכן יש להעמיד את העבירה ב"רף הגבוה של סחיטה באיומים". עוד טוענת המערערת, כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל של ממש "לעובדה שהמשיב מימש בסופו של יום את איומי החמורים [...]. כשהוא פוגע בפרטיותה ובצנעת גופה באופן חמור ביותר"; "לפגיעה האיומה שפגע המשיב במתלונן ביחד עם שלושה נוספים. פגיעה שהיא נפרדת לגמרי מהפגיעה במתלוננת ומצריכה ענישה גבוהה כשלעצמה"; וכן למסוכנות המשיב ו"הצורך לגזור עליו עונש שירתיע אותו", לנוכח נכונותו "לפגוע באופן לא פרופורציונאלי במי שאינה נענית לגחמותיו או במי שמעשיו אינם לרוחו". עוד ציינה המערערת, כי לא ניתן משקל להרשעותיו הקודמות של המשיב. בנוסף טענה המערערת, כי הפיצוי הכספי שהמשיב חוייב לשלם למתלוננת ולמתלונן "אינו הולם את הנזק והסבל שגרם להם המשיב", וכי היא "לא מצאה טעם מדוע לא הפעיל בית המשפט המחוזי את עונש הפסילה על תנאי בן 4 החודשים שהוטל [על המשיב] במסגרת גזר

עמוד 3

דינו בתת"ע 824-08-17". מנגד, בא-כוח המשיב טען בדיון שהתקיים לפנינו ביום 13.4.2022, כי העונש שקבע בית המשפט המחוזי נמצא בהלימה עם מדיניות הענישה הנוהגת, ואף מחמיר ביחס אליה. בא-כוח המשיב הדגיש, כי המשיב הודה בעבירות בהזדמנות הראשונה; כי הקשר בין המשיב למתלוננת, ביסודו, היה בהסכמה מלאה; כי אין ראיות לנוזק שנטען כי נגרם למתלוננת; וכי יש להביא בחשבון את מצבה הכלכלי הרעוע של משפחת המשיב, וכן גם את מצבו הבריאותי.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בגזר הדין שניתן בבית המשפט המחוזי, בחנתי את נימוקי הערעור, ושקלתי את טענות באי-כוח הצדדים בדיון לפנינו, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור - להתקבל. אמנם, כידוע, התערבות ערכאת הערעור בגזר דין שניתן על-ידי הערכאה הדיונית, לא בנקל תעשה, אלא במקרים חריגים בלבד, בהם נפלה טעות מהותית, או שנקבע עונש החורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת (ראו, למשל, ע"פ 291/13 אבראהים נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (22.12.2013); ע"פ 2576/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (24.4.2022)). חרף מדיניות מצמצמת זו, דומני, כי בנדון דנן אכן נפלה טעות מהותית; כזו המצדיקה החמרה בעונשו של המשיב.

עבירת הסחיטה באיומים

10. לא פעם ולא פעמיים, עמד בית משפט זה על חומרתה של עבירת הסחיטה באיומים. לגבי עבירה חמורה זו נקבע, כי היא "פוגעת באופן ניכר בשלום הציבור, בשגרת חייו ובביטחונו. עבירה זו פוגעת במרקם חייהם של הנסחטים, במישור האישי והכלכלי. המבצע אותה בוחר לעשות לעצמו דין עצמי ופוגע בקניינו ובחירותו של קורבן העבירה" (ע"פ 5769/14 אלוואי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (20.9.2015)); עוד נאמר עליה: "עבירת הסחיטה באיומים [...] היא קשה וחמורה, וכבר נאמר לגביה כי היא פוגעת באושר היסוד של הסדר החברתי ובמרקם חייהם של הנסחטים במישור האישי והכלכלי" (ע"פ 2200/16 סויטאת נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (21.7.2016)). אכן, עבירת הסחיטה באיומים מביאה את הנסחט למצוקה, לכאב, לדאגה, מטילה עליו מורא, ומשבשת באופן מהותי את מהלכם התקין של חייו. אוסיף ואחדד שלושה היבטים של עבירה זו, תוך התייחסות לנסיבות המקרה שלפנינו.

11. תחילה, עבירת הסחיטה באיומים, על כל מופעיה הרעים, מביאה לפגיעה קשה ביותר, יסודית, בזכותו של הנסחט לאוטונומיה. כפי שניתן לחלץ ממגוון התיאוריות העוסקות במהותה של האוטונומיה, האוטונומיה של הפרט, במובנה הבסיסי ביותר, כוללת שני מרכיבים יסודיים: האחד - האוטונומיה מבטאת בחירה של האדם, ובחירה זו מקבלת ביטוי מעשי בתוכנית פעולה. תכנית הפעולה - יכול שתהיה יציבה, מלאה ומפורטת, ויכול שתהיה חלקית בלבד; המרכיב השני של אוטונומיית הפרט הוא האמצעים הזמינים העומדים לרשותו, לטובת מימוש בחירתו, ולטובת הגשמת תכנית הפעולה שלו. האמצעים הזמינים קובעים את תחום התחולה של האוטונומיה, את גבולות גזרתה, שכן הפרט האוטונומי יכול לתכנן, ולממש את תכנית הפעולה שלו, אם ורק אם הוא מניח את זמינותם של האמצעים ההכרחיים להגשמתה. כך, ניתן לאפיין את האוטונומיה של הפרט, באופן בסיסי, "ככזו שחלה על מעשי בחירה, אשר מוגדרים, בתורם, בהתאם לאמצעים הזמינים לו" (אביחי דורפמן "כיבוד האדם והמשפט החוקתי הישראלי", עיוני משפט לו 111, 129-130 (2013)). אדגיש, כי מדובר בהגדרה שלדית ו'רזה', אשר ניתן לצקת לה תכנים שונים, 'עבים' יותר או פחות.

12. מעצם טיבה, עבירת הסחיטה באיומים מביאה לפגיעה באוטונומיה של הנסחט, שכן לנוכח המורא המוטל עליו מתוקף האיום, נפגעת יכולתו לבחור ולתכנן את פעולותיו באופן חופשי, לפחות במישור חיים מסוים. יכולת זו

מוכפפת למאווי של הסוחט, אשר משתמש בנסחט ככלי להגשמת רצונו, ולא מאפשר לו לספר את סיפור חייו. טענה זו מתקיימת ביתר שאת, במקרים כגון המקרה דנן, שבהם הנסחט ביצע את הפעולה הנדרשת על-ידי הסוחט; כך, לא רק שיכולתו של הנסחט לתכנן את חייו נפגעת, אלא שמעשיו מוכפפים בפועל לרצונו של הסוחט. לא בכדי הפריד המחוקק בין מקרה של סחיטה באיומים שבו לא בוצע המעשה הנדרש, אשר דינו מאסר 7 שנים, לבין מקרה שבו הסחיטה הביאה לביצוע המעשה, אשר דינו מאסר 9 שנים (סעיף 428 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)).

13. אם כן, הבחנה אחת בין מקרים שונים של סחיטה באיומים, נוגעת לשאלה האם בוצע המעשה הנדרש על-ידי הסוחט, שאם כן - יהיה זה שיקול לחומרה. הבחנה נוספת בין מקרים, בכל הקשור לפגיעה באוטונומיה, טמונה באופי האמצעים הזמינים, אותם נוטל הסוחט מאת הנסחט, באמצעות מעשה הסחיטה. כך למשל, מקרה שבו הסוחט דורש מהנסחט סכום כסף. במקרה כזה, יכולתו של הנסחט לתכנן את פעולותיו, מתוך הנחה שכספו יהיה זמין לו, נפגעת, מה שעלול להביא לשיבוש מהותי בחייו; הן במובן הכלכלי, הן במובנים נוספים. בכך נפגעת האוטונומיה של הנסחט לבצע בעצמו את בחירותיו. כעת, ניטול מקרה כענייננו, שבו הסוחט דורש מהנסחט להמשיך עמו את הקשר הרומנטי, ולהמשיך לקיים עמו מפגשים. במקרה כזה, הנסחטת כפופה לרצונו של הסוחט, ויכולת הבחירה בנוגע לגופה שלה נפגעת. פגיעה שכזו, ביכולתה של הנסחטת לתכנן את חייה מתוך הנחה שגופה יהיה זמין לה, ונתון לשליטתה בלבד, היא חמורה לאין ערוך, במונחי אוטונומיה, מהמקרה שבו נפגעת יכולתו של הנסחט להסתמך על כך שכספו יהיה זמין לו. יכולתו של האדם לשלוט על גופו, מהווה בסיס ותנאי ליכולתו להשתמש בכל אמצעי אחר לטובת הגשמת חייו ותכניות הפעולה שלו.

14. הבחנה שלישית בנוגע לפגיעה באוטונומיה, נוגעת למימד הזמן - אין דין סחיטה באיומים אשר נמשכת ימים ספורים, כדין סחיטה באיומים אשר נמשכת מספר חודשים. ככל שנמשכת הסחיטה, הפגיעה באוטונומיה של הנסחט קשה יותר, עמוקה יותר, וחמורה יותר, והדברים פשוטים וגלויים.

15. נמצאנו למדים, אם כן, כי לפגיעה באוטונומיה אין גוון אחיד. לבחינת חומרתה של עבירת הסחיטה באיומים, הפוגעת בערך חשוב זה, אעמוד בקצרה על 3 פרמטרים, שאינם בגדר 'רשימה סגורה': ראשית, האם יכולת הבחירה נפגעה בכוח או בפועל? האם הנסחט פעל בהתאם להוראות הסוחט? שנית, מהו אופי האמצעי הזמין שנפגע כתוצאה מהסחיטה, ומה מידת השפעתו על יכולת התכנון והבחירה של הנסחט? והשלישית - מהו פרק הזמן שבו נמשכה הסחיטה?

16. היבט נוסף של עבירת הסחיטה באיומים, במקרה של סחיטה המלווה באיום על חשיפת מידע פרטי, שהיא מעמידה את הנסחט במעין 'טרילמה'. שלוש דרכי פעולה אפשריות עומדות בפני הנסחט - שלושתן טומנות בחובן פוטנציאל נזק ממשי עבורו, ומעמידות אותו בפני בחירה קשה מנשוא. כך, הנסחט יכול להחליט לאיין את מקור הסחיטה, למשל באמצעות חשיפת המידע שבו מחזיק הסוחט. אולם, בכך מסתכן הנסחט בנזק שייגרם לו כתוצאה מחשיפת המידע, אשר אינו מעוניין שייחשף. אפשרות אחרת שבה יכול לבחור הנסחט, היא לבצע את הפעולה, או הפעולות שדורש ממנו הסוחט. אולם, בכך יגרם לנסחט הנזק הנובע מביצוע הפעולה, אשר מעצם טבעה של הסיטואציה, אינו מעוניין לבצע (שאחרת, לא היה צורך בפעולת הסחיטה). דרך פעולה שלישית העומדת בפני הנסחט, היא פנייה לסיוע; אם למשטרה, אם לקרוביו. אולם, פנייה זו טומנת בחובה סיכון של חשיפה, שהסוחט יגלה על עצם הפניה, ויממש את האיום. אם כן, הנסחט ניצב בפני צומת, שממנו יוצאים שלושה נתיבים; כל נתיב שבו יבחר ללכת, יביא עליו צרה אחרת. חוסר האונים והמצוקה שבו שרוי הנסחט באיומים, וניצולם על-ידי הסוחט, מחדד את חומרתה הרבה של העבירה. בנוסף, עולה מכך שמקרה שבו התממשו שני הנזקים - כלומר, הנסחט ביצע את המעשה שדרש הסוחט,

ולאחר מכן הסוחט מימש את האיום - הוא בעל חומרה יתרה.

17. ההיבט השלישי שאליו אתייחס הוא השיקול ההרתעתי. במקרים של סחיטה באיומים, קיימת מעין 'הרתעת חסר' אינהרנטית, הנובעת מכך שהנסחט חושש לפנות למשטרה, שמא יגלה הסוחט את דבר הפנייה, ויממש את איומו. במצב דברים זה, פוחתת באופן משמעותי ההסתברות שנסחטים יפנו למשטרה, ופוחת הסיכוי להגשת כתבי אישום נגד סוחטים. בהתאם, פוחתת גם ההסתברות להרשעה בגין סחיטה באיומים, וממילא שגם שיעור 'תוחלת הנזק' שהסוחט הפוטנציאלי רואה לנגד עיניו (המוגדרת כ'מכפלת' הסתברות ההרשעה והעונש) - הולך וקטן. מכאן, שעל מנת ליצור 'הרתעת רבים' (סעיף 40 לחוק העונשין) אופטימלית, יש להחמיר בעונש עצמו, וכך להביא ל'תוחלת נזק' הולמת, אשר הסוחט הפוטנציאלי יביא בחשבון, בטרם יבחר לעשות מעשה. שיקול זה, כפי שכבר נפסק בעבר, מהווה שיקול להחמרת הענישה בעבירות סחיטה באיומים: "רק לעתים רחוקות אוזר הקורבן אומץ כדי לפנות לרשויות החוק, הואיל והוא חושש שידם של הסחטנים עלולה להשיג אותו במוקדם או במאוחר, מבלי שאנשי החוק יוכלו להושיעו. לפיכך, כשסוף סוף מעז מתלונן לבקש את הגנת החוק, יש לראות בכך הזדמנות לא רק להעניש את העבריין המסוים אשר נמצא כי חטא, אלא גם להעביר מסר לציבור בכלל, ולא להאליה שחוטאים בעבירות מן הסוג הזה בפרט, כי עבריינים בתחום זה עלולים לשלם על מעשיהם בדרך של שלילת חירותם לתקופה ארוכה" (ע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלווין (1.11.2001)).

מן הכלל אל הפרט

18. כאמור, העונש המירבי שניתן להטיל על מי שביצע עבירה של סחיטה באיומים, מקום בו הנסחט נכנע לאיום וביצע את המעשה שדרש הסוחט - עומד על 9 שנות מאסר. בקובעו את העונש המרבי, הביע המחוקק עמדה ערכית ביחס לעבירה זו, באמצעות הצבת רף ענישה הולם בנסיבות החמורות ביותר. נסיבות העניין שלפנינו, מצביעות על כך שמדובר במקרה הנמצא ברף החומרה הגבוה של העבירה. כפי שעולה מהאמור, הפגיעה באוטונומיה של המתלוננת במקרה דנן היא קשה במיוחד: ראשית, הסחיטה של המשיב צלחה, שכן המתלוננת המשיכה להיפגש עמו, למשך כחודשיים, בעקבות החשש מאיומיו שיפגע בה ויפיץ את תמונות העירום שלה. שנית, כתוצאה ממעשה הסחיטה, נפגעה יכולתה של המתלוננת לשלוט באופן בלעדי על גופה, מה שמהווה, כאמור, פגיעה באמצעי הבסיסי ביותר, המשמש תנאי בלעדי אין, להגשמת כל תכנית פעולה שלה, ולכן גם תנאי למימוש אוטונומיה, אף במובנה הצר ביותר. שלישית, הסחיטה נמשכה כחודשיים-ימים. אין מדובר במעשה סחיטה חד-פעמי, שאף הוא עשוי להיות חמור בפני עצמו, אלא בפרק זמן ארוך, שבו נסחטה המתלוננת, והוכפפה לרצונו של המשיב. חומרת הפגיעה באוטונומיה מצביעה על כך, שהסחיטה באיומים בענייננו - חמורה ביותר.

19. זאת ועוד. הנזקים אשר עמדו לנגד עיניה של המתלוננת, בהתייצבה מול ה'טרילמה' הבלתי אפשרית, התממשו שניהם גם יחד: המתלוננת ביצעה את הפעולות שדרש ממנה המשיב, והמשיכה להיפגש עמו, כרצונו-שלו, בניגוד לרצונה - הסחיטה הצליחה; לאחר מכן, המשיב שלח את תמונותיה האינטימיות של המתלוננת לבעלה - האיום מומש אף הוא. הפגיעה הכפולה במתלוננת ממחישה אף היא את חומרת מעשיו של המשיב, ואת ההתעלמות של המשיב מסבלה וממצוקתה.

20. אוסיף, כי בענייננו קיימים שיקולים נוספים, כבדי-משקל, אשר מצביעים על רף החומרה הגבוה שבו מצויים מעשיו של המשיב, קל וחומר משעה שנקבע מתחם ענישה אחד לגבי כל העבירות שבהן הורשע: ראשית, הפגיעה

הקשה בפרטיות המתלוננת, המתבטאת הן בצילום תמונותיה האינטימיות ללא רשות, הן בשליחתן לבעלה, באופן שעלול לערער את חייה האישיים; שנית, העבירות החמורות שבוצעו נגד המתלונן, בגין הורשע המשיב בתקיפה הגורמת חבלה של ממש, ובגדרן הובל המתלונן למקום מבודד, ספג מכות, איומים קשים והשפלות; וכל זאת על לא עוול בכפו. מהמקובץ עולה, כי מתחם העונש שנקבע על-ידי בית המשפט המחוזי - ועומד על הרף הנמוך-בינוני של עבירת הסחיטה באיומים בלבד - נמוך מדי, ואינו הולם את חומרת מעשיו של המשיב. עוד אציין, כי לא מצאתי תמיכה בפסיקה שהגיש בא-כוחו של המשיב לעיונו, כי יש בה כדי להקל עם המשיב, בפרט לנוכח החומרה היתרה במעשיו, שעליה עמדתי לעיל.

21. בנוגע לעונש ההולם בגדרי המתחם, אמנם יש להביא בחשבון, כשיקולים מקילים, את העובדה שהמשיב הודה בביצוע העבירות על-פי כתב האישום המתוקן, וכן את מצבה הכלכלי הקשה של משפחתו. אולם, עברו הפלילי והתעבורתי של המשיב, יחד עם אופי העבירות שביצע במסגרת הפרשה הנדונה, מעידים על הצורך לחזק את הרתעת היחיד (סעיף 40 לחוק העונשין). בנוסף, גם שיקול הרתעת הרבים בעבירת הסחיטה באיומים, כפי שפורט לעיל, מהווה שיקול משמעותי להחמרה בעונש; למען יראו וייראו, ולמניעת רשעות מינית, סחטנית, אכזרית שכזו. נוכח האמור, אך בהתחשב גם בכלל שלפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את מלוא חומרת הדין בבואה להחמיר בעונשו של נאשם (ראו למשל, מיני רבים: ע"פ 3124/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (14.8.2019)), אני סבור כי יש להוסיף 18 חודשי מאסר בפועל לעונשו של המשיב, וכן גם להעלות את סכום הפיצוי הכספי שעליו לשלם למתלונן ולמתלוננת.

22. אמליץ אפוא לחברי לקבל את הערעור, ולהעמיד את תקופת המאסר הכוללת שירצה המשיב (כולל המאסר על תנאי שהופעל בעניינו בבית המשפט המחוזי) על 52 חודשי מאסר. בנוסף אציע לחייב את המשיב בתשלום פיצוי כספי בסך של 20,000 ₪ למתלוננת, ו-10,000 ₪ למתלונן; גם את עונש הפסילה על תנאי בן 4 החודשים, שהוטל על המשיב במסגרת גזר הדין בתת"ע 824-08-17, מן הראוי להפעיל, כך שהמשיב יהיה פסול מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 22 חודשים מיום שחרורו. שאר רכיבי גזר הדין יותרו על כנם.

שׁוֹפֵט

המשנה לנשיאה ע' פוגלמן:

אני מסכים.

המשנה לנשיאה

השופט י' עמית:

אני מסכים.

שׁוֹפֵט

עמוד 7

לפיכך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעם סולברג.

ניתן היום, י"ז באייר התשפ"ב (18.5.2022).

שופט

שופט

המשנה לנשיאה
